

Sintels

Gerrit Achterberg

bron

Gerrit Achterberg, *Sintels*. Bayard Press, z.p. [Bussum] 1944

Zie voor verantwoording: http://www.dbnl.org/tekst/acht003sint01_01/colofon.php

© 2016 dbnl / erven Gerrit Achterberg

Voor A. MARJA

Glazenwasscher

Hij laat zichzelf leunen in het licht.
Zijn lichaam houdt heelal.
Om hem is elke val
met vleugelslag in evenwicht.

Handen- en voetental
verrichten in de lucht
een klein gebarenspeel, een klucht
die hij alleen begrijpen zal;
het mene tekkel en getal
van roekeloze hemelzucht.

Ziekenhuis

Ziekenhuis.
Wiekensuis.
Dood en waanzin,
kind aan huis.
Zonder aanzien
des persoons
leggen w'ons,
iets doodgewoons,
naakt en broos
te vondeling
in twee witte handen,
voor een einde
of begin;
Prometheus
ontbonden.
Prometheus ligt in de doos,
waarin Mozes is gevonden
door een vrouw der Pharao's;
en die naar het hof gezonden,
volk'ren richtte voor altoos.
Is verzwonden graveloos;
weggenomen door Gods Handen.

Dorp

De wateromval bruist.
Gebogen glazen platen,
die heel de nacht niveau verlaten,
vallen tot morgenvroeg in gruis.

Matglazen avonddorp.
Mijn fiets glijdt door een stolp.
De mist is van albast.
De maan een gouden worp.

Watermolen

Uit de Middeleeuwen van Ary Prins
is deze molen overgebleven.
Hout, water en leven
hielden dezelfde, eensgezinde kracht.
Samen verheffen zij zich boven hun macht
en dalen in elkanders zegevieren af.
Rustpunten, op en af,
voltooien de inwendige beweging.
O balkenhart, waarin het klopt.

Wandeling [met Eddy]

Wat nimmer vers geworden was
heb ik den vriend beleden
in woorden, stroef en wars
als hars, en zeer ten deele.

Met mij in het moeras
ging hij tusschen de stelen
van een helwit albast.

Ik weet niet hoe ik genas
achter zijn dichte oogleden,
van angst om dit gewas.

Maar toen hij weer ziende was
stonden er bloemen, vele,
nog zonder naam in het gras.

Het leger

De avond houdt de lauwe vlag
der zomer op den berg omhoog;
de dag hing neer met dorre handen.
Droog droeg de wind de cimbelslag der morgen
de middag over, maar het heir
verstoof, alleen de kleine vaandrig landde
aan d'avondkust, die roerend zich bewoog.

Bekeering

I

Gij hebt het hoog geheim doorbroken, Heere Jezus,
tusschen ons en den Vader, naar Uw Woord
mogen wij zonder zonde zijn en nieuwe wezens,
wat er ook in ons leven is gebeurd.

Ik deed, van alles wat gedaan kan worden,
het meest misdadige - en was verdoemd.
Maar Gij hebt God een witte naam genoemd,
met die van mij. Nu is het stil geworden,
zooals een zomer om de dorpen bloeit.

En moeten ook de bloemen weer verdorren:
mijn lenden zijn omgord; mijn voeten staan geschoeid.
Uit Uwe Hand ten tweeden maal geboren,
schrijd ik U uit het donker tegemoet.

Bekeering

II

God scherpt Zijn wet op deze steen,
die mijn bestaan geworden is.
Maar Jezus Christus geeft ons visch
en droogt de tranen van geweën.

Heeft Een van Beiden Zich vergist?
Wij zijn een duister fenomeen,
zoolang niet in ons leven rijst
het licht van den Heiligen Geest.

Heilige Geest kom in het vers,
waarin Gij Drieën, Een voor Een,
hetzelfde zijt en ik alleen
nog zingende van U verschil.

Tussen de duisternissen

Laat ik u langzaam, ongeweld-
dadig ontdoen van duisternis,
nu uw verleden verloren is,
waaruit geen naam meer welt.

En zij voor uw vege mond gesteld,
pril van de dood, dit naakte lied
en zing, want anders is u niet
gegeven - en wordt niet ontsteld
voor de komende tweede duisternis.

Merel

De morgenmerel gorgelt
bekers bittere wijn:
droom, die tot pijn verkorrelt
in vogelkeelen,
omdat het dag moet zijn;
omdat het groote heele
donker niet langer dicht kan zijn.

Ambacht

Ambacht achter oogleden
om deze duisternissen
in liederen te smeden
die over ze beslissen
met liefde's eeuwigheden,
het eenige wat tusschen
ons nog ligt in de rede,
nu alle zekerheden
des lichaams moesten blusschen
tot tevergeefsche kussen
en verzen mede.

Plateel**[Wassenaar]**

Citroenen uitzicht in de gele tram.
Gebakken hemel om de boomen.
Koeien kunnen niet verder komen;
gesmolten in het dikke porcelein.

Taaie licht trekt ons in 't rond; merry-go-round.
Een zonnerand omzoomt de oogen.
De tijd verduurzaamt tot een droge
stremsel geluk, dat ligt als korsten oud.

Indicht

Er is geen wederkeer uit dit gedicht,
omdat een lichaam op de bodem ligt,
waaruit geen droom zich meer opricht.

Woord, tegen zichzelf gericht,
achter gesloten aangezicht.

Inteelt van zinnen en de vrucht
in zijn beginsel omgebracht.

O strophen zonder nageslacht.

Melkknecht

Hij legt het spantouw om de pooten van het beest,
zet zich neer op het melkblok, plaatst de emmer
onder de uier en omvat de memmen,
waarna de eerste melkstraal op de bodem sjeest.

Koe-aardig herkauwt oogendicht het beest.
Vliegen verslinden onderwijl zijn huid.
Met 'n luie staartzwaai is het al weer uit.
Hij heeft van alle dier Geduldicheit het meest.

En in de emmer rijst het zachte feest
van zingend schuim op witte overvloed.
Het is vandaag weer goed en veel geweest;
hij geeft zijn melk als dichteren hun bloed.

Watertoren

Dit is de ruimte rond.
Tegengekomen einde
omheen het van den grond
in steenen ophef zijnde.
De hemeldiepte vond
loodrechte binding, blinde
bemiddeling, die bond
het blauw aan deze blonde
centrale tot een fond.
De lucht, van ver en heinde,
staat open als een mond.

Zwarte lente

In de zon is de dood begonnen.
Hij heeft het zoete vreten aangevangen.
De warme velden worden donker overronnen.

Wij loopen nu met vrome voeten over naakte wegen
en zijn van zijne majesteit doorzegen.
Ergens is er een onderspit gedolven.

En iedere vrouw is ons genegen
haar bloed te mengen met de zwarte zonnen,
die van de zoomen van ons bloed zijn opgestegen.

O lente, zon-bedronken en van donker overrompeld.

Globe

Onder het net der sterren
leggen meridianen
zich over parallellen
in lange leege ruiten
tot dichte spinnewebben,
lijnen, die alle sluiten
op aderen en draden
van snaren zenuwstrengen
en stelselen haarvaten,
waarin ik ben gevangen
en die gij hebt verlaten
langs melkweg en spiralen.

Zeiltocht

Zingen omdat zeilen zoo verrukt.
Het lichaam als een vlam gebukt
op het witte waterstuk.
Stroomen. En volkomen zijn
vrouwelichaam achterover,
achterover naar beneden,
met het blinken rug aan rug.
En de ziel, het helle zeil,
als een vogel over mij.
Hemelsnede.
Heil.

Klok

De klok verheft en daalt
zijn ademing, de tijdsoldaat;
een leege slik van wat vergaat
in mijn aanwezigheid; hoe laat
het heden is is lang voorbij,
ons raderwerk doet eenderlei,
tand tegen tand bewegen wij;
nooit laten wij elkaar meer vrij
binnen dit doodlijk apparaat.

Kleine kabalistiek voor kinderen

De 4 is vierkant manlijk
de 3 rond en vrouwelijk
de 9 is een verre nicht
van 6 meer in het licht
de 7 staat apart
tegen zijn stok verstard
hij zal wel heilig wezen
wij hebben niets te vreezen
de 8 twee nullen op elkaar
lacht maar lacht maar
de 5 is laf en stijf
een wijfelachtig wijf
de 2 is blij en wittig
blond kindje van de twintig
de 1 is gansch alleen
maar huwt ze later alle tien
10
volkomen ongezien
11
huishouden op zichzelf
de 12 is hemelsblauw
de allerjongste vrouw
o twee waar blijf je nou?
13 met veel krakeel
wat zijn we veel wat zijn we veel
14 de stille knaap
Jozef droomt en slaapt
15 quinze
16 seize
17 een vlug sergeant
voor volk en vaderland
18 is vaders dochter
het mag in huis niet tochten
19 ligt te weenen

want hij ging bitter henen
20 is duizend weken
kun je dat ook uitrekenen?
30 gevraagd een flink chauffeur
met een kleur als een bellefleur
40 dat is mijn vader
bloed- en slagader
kom niet nader
50 is oom Frits
ferm en fiks
alles of niks
60 een grijs geheim
van rokken en satijn
70 monter en sterk
wandelstok kerk
80 nu gaat het komen
hij is nog kras potdome
90 nog
100 toch
140 een krantenbericht
van een vuile turk met een geel gezicht
en onze Methusalem dan?
ik hoor je weet er weinig van
hij noemde een maand een jaar om fijn
960 keer jarig te zijn
we gaan alleen tot 100 kind'ren
hoe bedonderd je 't ook moogt vinden.

Kwatrijnen

Vincent

De wereld om hem wist hij leeg en voos,
en ook zijn lichaam was hem waardeloos:
eer hij penseel verwisselt voor revolver
brengt hij een vrouw zijn oor gelijk een roos.

Code civile

Gij kunt mijn naam doen schrappen uit de burgerlijke stand.
Al wat aan mij herinnert zij vergeten en verbrand.
Wanneer dit lied u nog bereikt, verneem het enkel
als wind en eeuwigheid, een bloem in uwe hand.

Daimon

Huizen waarin ik woon gaan onder
en de verlatenissen klagen zeer.
Op mijn tastende wederkeer
ruischen de uilen er van onder.